

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Eduardo Conde Rekondo

*Lesaka,
Nafarroa
(1962)*

Aurkibidea

Biografia

Zintak

LES-037

- **Proiektua:** Euskararen biziberritzea Bortzirietan 1970-1990
- **Elkarrizketatzailea(k):** Larretxea Agirre, Ainhoa

- **Data:** 2023-05-22
- **Iraupena:** 38 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Larretxea Agirre, Ainhoa

Pasarteak

1. Eduardoren aurkezpena eta euskararekin izandako harremana

- **Erref:** LES-037/001
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Eduardo lesakarra da eta 1962an sortu zen. Etxean ikasi zuen euskara, baina euskara baztertu zuen belaunaldikoa izaki, gerora berreskuratu zuen. Lesakako gau eskolan alfabetatu zen 17 urterekin. Gero, Mugairerat joan zen ikastera, baina Lesakako gau eskolan irakasle hasi zen arratsaldeetan. 1983-84 urtean Txantrean hasi zen irakasle AEKn, 12 urte eman zituen. Lesakara bueltatu zelarik, euskara batzordean hasi zen, baita BEMeko Aholkularitza Batzordean ere. Kontseiluan ere bi urtez aritu zen lanean.

2. Trantsizioan, euskararekiko kontzientzia

- **Erref:** LES-037/002
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:01:45. **Bukatu:** 00:03:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Euskara » Euskararen egoera
- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Nahiz eta etxean euskaraz solastatu, eskolan gaztelaniaz aritzen ziren, baita lagunaren artean edo herrikoekin ere. Lesakan, herrian, ez zen euskara aditzen, baina baserrietan euskarari eutsi zioten, gazteek ere bai. Halere, trantsizio garaian bazen euskararekiko eta euskal nortasunarekiko kontzientzia. Hala, kezka horren haritik, euskaraz solastatzen hasi zen Eduardo.

3. Trantsizioan, gau-eskolak eta ikastola

- **Erref:** LES-037/003
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:03:03. **Bukatu:** 00:04:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Eduardo baino zaharxeagoak zirenak euskararen aldeko mugimenduan murgildurik ziren: gau-eskolak antolatzen aritzen ziren, ikastolaren sorreran lanean... Horiek eredugarriak izan ziren gazteagoak zirenendako.

4. Astoputza, gazteen euskara taldea

- **Erref:** LES-037/004
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 00:04:04. **Bukatu:** 00:04:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

80ko hamarkada hasieran, Astoputza izeneko gazteen euskara taldea sortu zen. Euskararen alde aritzen ziren, eta aldizkari bat argitaratzen zuten; lehenbiziko alea gaztelaniaz izan zen.

5. Hizkuntza ohituren aldaketa

- **Erref:** LES-037/005
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:04:40. **Bukatu:** 00:06:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskararekiko kontzientzia hartuta, harremanak euskaraz izateko erabakia hartu zuten. Eduardori ez zitzaion kostatu hizkuntza ohiturak aldatzea, baina bai, ordea, euskara-maila hobetzea.

6. Alfabetatzeko prozesuari buruz

- **Erref:** LES-037/006
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:06:41. **Bukatu:** 00:08:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

Gau eskoletan alfabetatzen hasi zelarik, gramatika aferak arrotzak egiten zitzaizkion Eduardori; halere, segituan ikasten zituen. Alfabetatzen joan ahala, aiseago solastatzen zela sumatzen zuen Eduardok.

7. Alfabetatzetik irakasle izatera

- **Erref:** LES-037/007
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:08:05. **Bukatu:** 00:10:10

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Irakasle falta zegoenez, ikasturte bat alfabetatzen eman ondoren, ikasle izandako 3 irakasle sartu ziren: horietako bat, Eduardo. Arratsaldeetan ematen zituzten 1'5-2 orduko eskolak; Euskaltzaindiaren "euskalduntze" metodoa erabiltzen zuten. Urte berean, "Jalgi hadi" izeneko metodo komunikatiboa atera eta hura erabiltzen hasi ziren. Urte berean lehenbiziko Korrika antolatu zuten. Eduardoren ikasleen artean, bere kuadrillakoak baziren, baita maisu-maistra batzuk ere. Modu boluntarioan ematen zituzten klaseak.

8. Lehenbiziko Korrikaren oroitzapenak

- **Erref:** LES-037/008
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:10:10. **Bukatu:** 00:11:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Lehenbiziko Korrika antolatu zelarik, euskara-irakaslea zen Eduardo; orduko oroitzapenak kontatzen ditu.

9. Euskararekiko kontzientzia Lesakan

- **Erref:** LES-037/009
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:11:34. **Bukatu:** 00:12:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

80ko hamarkada hasieran euskararekiko kontzientzia nahiko biztua zegoen Lesakan: gau eskolak, ikastola martxan zegoen, Bai Euskarari kanpaina...

10. Astaputza fanzinea

- **Erref:** LES-037/010
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:12:24. **Bukatu:** 00:13:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Astaputza taldeak fanzine bat egiten zuen; poesiak, elkarriketak, gai sozialei

buruzko artikuluak... argitaratzen ziren. Lehenbizikoak gaztelaniaz izan ziren, baina fanzinean bertan euskara gero eta gehiago txertatzeko asmoa adierazten zuten. Ttipi Ttapa ere garai hartan sortu zen, den-dena euskara hutsean.

11. Astaputzaren euskarazko antzerkia

- **Erref:** LES-037/011
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:13:44. **Bukatu:** 00:15:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Antzerkiak egiteko ohitura zegoen Lesakan: gazteak elkartzen ziren eta iatsu urtero egiten zuten bat. Antzerki horiek beti gaztelaniaz izaten ziren, baina Astaputzakoei euskaraz egitea gogoratu zitzairen. Entseguak euskaraz egiten zirenez, parte-hartzaileen arteko harreman pila bat euskaldundu ziren. Euskarazko antzerkia egiten zuten talde nafar bakarra zirenez, Euskal Herriko Antzerki Elkartetik harremanetan paratu ziren beraiekin, Nafarroan euskarazko antzerki zirkuitu bat osatzeko.

12. Pelikulen proiektzioa

- **Erref:** LES-037/014
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:16:31. **Bukatu:** 00:17:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Astaputzakoek pelikulak alokatu eta proiektatu egiten zituzten, baina gaztelaniazko pelikulak ziren. Aitzineraxeago, bideo-irakurgailu bat erosi eta euskarazko pelikulak ematen hasi ziren.

13. Astaputzaren ekintzak

- **Erref:** LES-037/015
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:17:25. **Bukatu:** 00:18:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Astaputzak egiten zituen ekintzak azaltzen ditu. 7-9 urte iraun zuen talde hark.

14. AEKren eta euskara mankomunitatearen sorrera.

- **Erref:** LES-037/017

- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:18:34. **Bukatu:** 00:20:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

1986 inguruan, gau eskolak desegin eta AEK sortu zuten. Horretan aritu zirenek mugimendu indartsua osatu zuten, eta euskara mankomunitatearen beharra ere handik sortu zen. Horren isla da mankomunitateak duen egitura berezia: euskalgintzak badu bertako plangintzan eragiteko eta parte hartzeko ahalmena.

15. Eduadoren parte-hartzea Ttipi Ttapan

- **Erref:** LES-037/018
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:20:44. **Bukatu:** 00:21:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Ttipi Ttapako lehenbiziko aleetan parte hartu zuen Eduardok, maketazio lanetan.

16. Koxkonta eta Segapoto irratia

- **Erref:** LES-037/019
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:21:24. **Bukatu:** 00:22:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Koxkonta irratia aditzen zuen Eduardok eta Antton Erkiziaren igande goizetako irratsaioaz oroitzen da. Horren ondotik etorri zen Segapoto irratiaz ere oroitzen da.

17. Garaiko indarraren ondorioak

- **Erref:** LES-037/020
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:22:17. **Bukatu:** 00:23:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Garai hartan egindako proiektu haiek guziek garrantzia izan zuten euskara indartzeko orduan, Xorroxinen sorreran, Ttipi Ttaparen garapenean... Euskara mankomunitatea ere indar horretatik sortu zen.

18. Lesakako Euskara Batzordea eta Bor-bor

- **Erref:** LES-037/021
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:23:57. **Bukatu:** 00:25:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

1994 inguruan sartu zen Eduardo Lesakako Euskara Batzordean, udalean zinegotzi egon zelarik. Orain Bor-bor euskaltzaleen mugimenduan dago, euskararekiko kontzientzia hori indartu nahian.

19. Egun, Lesakan giro euskalduna

- **Erref:** LES-037/022
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:25:12. **Bukatu:** 00:27:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Gaur egun, giro arrunt euskalduna dago Lesakan, batez ere, haur eta gazteen artean. Zaharxeagoen artean gaztelaniaz egiteko ohitura dago, nahiz eta euskaraz jakin. Eskaintza kulturala ere puskaz zabalagoa da

20. Egindakoarekin kontent

- **Erref:** LES-037/023
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:27:49. **Bukatu:** 00:29:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Garai hartako oroitzapen ona du Eduardok; egindakoa gogoz eta kontzientziaz egin zuen. Lanaren kolektibotasuna nabarmentzen du.

21. Euskara mankomunitatearen aurrekontuaren murrizketa

- **Erref:** LES-037/024
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:29:08. **Bukatu:** 00:30:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

1994an Lesakako zinegotzi izan zen Eduardo. Garai zailak izan ziren haiek, baina euskarari dagokionez, hurrengo urteak izan ziren zailagoak, mankomunitatearen aurrekontu murrizketa handia egin baitzen. Orduan, Aholkularitza Batzordean zegoen Eduardo.

22. Egindako lanaren balorazioa

- **Erref:** LES-037/025
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:30:34. **Bukatu:** 00:32:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Egindako lan guzia katebegitza du Eduardok: belaunaldi bakoitzak bere aletxoa paratzen du. Halere, egun oraindik ere euskarak erasoak jasaten ditu.

23. Euskararen egungo egoera

- **Erref:** LES-037/026
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:32:14. **Bukatu:** 00:33:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Euskararen aldeko mugimenduak gaur egun bere bidea egiten du; gai sozialagotzat hartzen da, normalizatuagoa. Hainbat arlotatik egiten da aitzinerat, eta den-denak dira beharrezkoak.

24. Bertso-eskolak

- **Erref:** LES-037/027
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:33:55. **Bukatu:** 00:35:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Bertso eskolarat ere joaten zen Eduardo, Berako Gure Txokoarat. Horrek euskararen aldeko giroan eragiten zuen. Egun bertsolaritzak duen indarrak solastatzen da.

25. EITB

- **Erref:** LES-037/028
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:35:33. **Bukatu:** 00:36:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

EITB euskara laguntzeko sortu zela aipatzen du Eduardok, baina, gaur egun, ETB1ek ETB2k baino aurrekontu ttikiagoa duela.

26. Euskalgintzako lagunak

- **Erref:** LES-037/029
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:36:36. **Bukatu:** 00:38:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Euskalgintzak lagun aunitz eta onak eman dizkio Eduardori.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-20

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com